Sommaren går hårt fram med skobekläderna. Skorna brukar snart mista sin ursprungliga elegans och fräschhet. Den saken är lätt avhjälpt med **Diamant-Renovator, läderfärgen som förnyar, förlyngrar.**

Finns i sko-, läder- och kemikalieaffärer i praktiska glasflaskor med skruvlock och fast pensel.

LÄDERFÄRGEN
DIAMANT RENOVATOR
AB SVENSK BLACKING INDUSTRI ÖREBRO
Nederlag i Stockholm. Tel. 21 49 99.

MÖBLER BILLIGARE • MÖBLER BILLIGARE •

MB -SERIENS

nyheter har gjort stor succès!

Vår utställning som omfattar ett 30-tal rum, visar just nu många vackra nyheter inom branschen. MB-möblerna betyder inte bara Möbler Billigare utan också möbler med gedigen kvalité och personlig stil — möbler som Ni kommer att trivas med.

Här visas: Mahognymöbel best. av skåp med inventör inredn., runt matbord med utdragbara skivor samt 4 klädda stolar. OBS.! Endast kr. 1.350:—

Ur vårt stora urval bäddmöbler visa vi här en stilren och bekväm dysehatell, rymmande 2 bekväma bäddar.

Möbel-Bazaren
Hornsgatan 24 Tel. 40 91 61

MÖBLER BILLIGARE • MÖBLER BILLIGARE •

Pressen och opinionen i utrikesfrågor

VID FOLKETS politiska ställningstagande, som i demokratin blir riktningsgivande för handlandet, spelar utrikesfrågor i regel en underskuren roll. Det stora flertalet väljare är uteslutande, eller i varje fall i första rummet, intresserade av spörsmål som mera direkt berör deras egen och deras gruppa levnadsförhållanden, såsom den politiska maktens organisation, beskattning och social reformer. Utrikespolitiken ter sig, utom i akuta krislägen, avlägsen och främmande, man saknar de kunskaper som är nödvändiga även för ett ytligt bedömande, partierna diskuterar inrikesproblem, som genom sin appell till intresset kan väntas samla de största väljarskarorna.

Denna situation föreligger i de stormakter som är livligt engagerade i världspolitiken likaväl som i de småstater vilkas enda strävan är att få leva i stillhet vid sidan av maktträvlan och brytningar. I Sverige har intet politiskt val i avsevärd grad bestämts av utrikesfrågor, icke ens valet 1920, då den aktiva pressopinionen förklarade försvärvet av Åland vara en central svensk angelägenhet. I allmänhet har de politiska partierna i sina valprogram icke berört internationella förhållanden; ett undantag utgjorde under en del av mellankrigsperioden en officiell hugning för Nationernas förbund. Väsentligen samma inriktning har kännetecknat de brittiska valen, ehuru undantagen här är något mera talrika och markanta. Då man använder uttrycket "utrikesfrågor", förklarade Disraeli, blir varje engelsman övertygad om att det gäller ett ämne med vilket han inte har något att skaffa. I Förenta staterna har presidentvalet endast vid tre tillfällen, 1844 (annexionen av Texas), 1916 (första världskriget) och 1940 (andra världskriget), i högre grad präglats av debatt kring den internationella politiken, och icke ens vid nämnda tillfällen har detta frågekomplex helt dominerat.

De med detta läge förbundna faromna har ofta påpekats. Harald Hjärne underströker i en uppsats år 1911 att en modern stat alltigenom är beroende av de internationella livsvillkoren. "Men för valmännen, som kallas att fälla sitt avgörande utslag, finna ej ens någon påminnelse om ett dylikt ansvar. För dem står det fritt att upptråda som om deras land och folk vore ensamma till i världen." Särskilt kännbar blir bristen på allmän utrikespolitisk insikt och opinionsbildning i försvarsfrågan, vars bedömande måste ske mot internationell bakgrund. Men kunskaper om utrikesläget och om förhållandena i främmande länder är nödvändiga även för att ta ställning till frågor som ur viss synpunkt kan betecknas som inrikespolitiska. Hur kan man, för att ta ett enda exempel, fatta ståndpunkt till nationalsocialism och kommunism utan att veta hur de av dessa ideologier uppburna regimerna verkar i utlandet? Då partier upprätthher vilkas verksamhet går ut på att omdana hemlandet efter utländskt mönster blir ett studium av detta mönster en plikt för alla.

Med hänsyn till att utrikesfrågorna så föga beaktas i den partipolitiska debatten blir pressens upplysningsverksamhet i dessa frågor av alldeles särskild betydelse. Det gäller, såsom en av det brittiska institutet för internationella frågor nyss utgiven publikation (British security, 1946) betonar, att klargöra att utrikesärendena icke är "ett obegripligt, mystiskt område utanför den vanliga människans fattningsförmåga och enligt sin natur med nödvändighet inavepta i sekretess. De är lika mycket tillgängliga för det sunda förnuftet, för en fri och öppen debatt och för den allmänna opinionens bedömande som andra politiska frågor". Pressen har ett speciellt ansvar på denna punkt även såtillvida som dess informationer och omdömen sannolikt påverkar opinionen — i den mån en sådan finns — på ett helt annat sätt än i inrikesfrågor. Ty i de sistnämnda har den vakne medborgaren en på iakttagelser och erfarenhet byggd kunskap, som helt saknas i fråga om utlandet och de internationella sammanhangen. Särskilt när det gäller mera avlägsna och okända länder kan de uppgifter som sprids i de stora tidningarna bli avgörande för allmänhetens uppfattning. Och slutligen måste beaktas att det ringa intresset för dessa frågor för närvarande leder till att tidningarnas ställningstagande i utlandet kommer att betraktas som ett uttryck för folkmeningen. Beträffande folkets inställning till socialpolitik eller beskattning kan man peka på röstsiffror vid val och i representationen; beträffande uppfattningen om den nordiska frågan eller förhållandet till västmakterna och Ryssland blir pressens utlandenden på ett helt annat sätt tongivande och representativa.

En svårighet vid den publicistiska upplysningsverksamheten ligger i pressens egen natur, dess självklara koncentration på förmedling av nyheter. Ty med en nyhet menas i första rummet något som avviker från det normala och vardagliga. "Om en äkta man mördar sin hustru är det en nyhet, men inte om han kysser henne", som en amerikansk journalist uttrycker saken. Vad utrikesfrågor beträffar leder nyhetssynpunkter lätt till att yttre händelser — kunga- och ministermöten, fördrag, kriser — skjuts i förgrunden, medan mera permanent verkande faktorer kommer i skymundan. Då nationalsocialismen segrade i Tyskland var koncentrationslägren, förföljelsen mot judarna, förtrycket och likriktningen till en början "nyheter", men efter kort tid tedde sig dessa företeelser som ordinära inslag i tyskt samhällsliv, och pressens uppmärksamhet fästes mera vid tilldragelser av helt annan och för den nya regimen icke typisk art. Den som läste reportagen från olympiska spelen i Berlin, Görings brillop och Goebbels lysande fester kunde lätt glömma regimens vardag av fribetalnskränkningar, uppurstning och fostran till krig. Just genom sin fixering på det aktuella kan pressen alltså bli ett medel att skymma bort det väsentliga. Men i stor utsträckning kan denna fara undgås genom ständiga erinringar om den varaktiga bakgrunden till dagens händelser, genom allmänt orienterande artiklar, och på denna väg synes åtminstone de stora tidningarna i de demokratiska staterna alltmer medvetet ha slagit in.

Times skrev i en ledande artikel år 1854 att pressens ställning och funktion liknade den katolska kyrkans under medeltiden. Det ankoth nämligen främst på tidningarna att "upplysa folkets omdöme och vädja till dess samvete". Om den tankegång som ligger bakom detta något pateliska uttryckssätt lär alla vara ense. Tidningarna har icke blott att förmedla nyheter och att från en bestämd politisk ståndpunkt utlala sin uppfattning, de skall också bedöma utifrån vissa allmänna värderingar, tjänstgöra som moraliska vägledare. Då det fortfarande någon gång talas om "världsamvetet" är det främst opinionen i den fria pressen som man tänker på.

Här återkommer det problem som i det föregående berörts ur specella synpunkter, nämligen i vad mån och i vilka former pressen skall ta ställning icke blott till egentliga utrikesfrågor, utan till förhållanden och händelser i främmande länder. Frågan kan naturligtvis inte lösas genom någon formel, men den kan belysas genom några allmänna reflexioner.

Först och främst: det bedömande varom här är fråga behöver i regel icke få formen av hårda och förolämpande uttryck. Att kalla utländska statsmän, hur grova våldshandlingar de än begår, för skurkar eller blodhundar är icke blott olämpligt utan också onödigt. I många fall är det överflödigt att alls begagna omdömen i egentlig mening, det är tillräckligt med faktiska upplysningar. Ty de värderingar från vilka folk utgår i de humanitära och demokratiska staterna är trots allt så ensartade att en viss sakuppgift hos det stora flertalet utlöser samma reaktion. Om man vill kritisera antisemitismen, är huvudsaken icke att uttala sitt förakt, utan att uppvisa orikthetsen i de förställningar på vilka förolsen grundar sig. Åsiktsförtryck, rasförföljelse och tortyr väcker avsky hos läsaren, oberoende av om denna avsky uttalas av publicisten. Då härda omdömen måste fällas, är det ofta mindre för att vägleda läsaren än för att ge honom den känsla av befrielse som följer med det öppna uttalandet av allas mening. Fall förekommer då informationer som icke bedömas av klara värderingar blir tomma och verkningslösa.

Man resonerar stundom som om pressen och över huvud opinionen borde använda sitt moraliska omdöme endast på närliggande fall, i vilka ett resultat möjligen skulle kunna uppnås genom en reaktion. Här skymtar den egendomliga tanken att moralen skuffe föreligga i en bestämd kvantitet, som genom slösaktigt begagnande snabbt blev förbrukad. För att bevara en aktiv moralisk opinion synes det tvärtom nödvändigt att generellt reagera mot övergrepp och orättvisor, vare sig de ligger nära eller fjärran. I nuvarande krislåge kan visserligen icke opinionens intresse riktas på mer än några få av de tragedier som utspelas. Men under tider då lugn och fred varit någorlunda säkrade har det varit en ära för västerländsk kultur att folken kunnat uppröras av fjärriggande händelser, som icke angått deras egna omedelbara intressen. Opinionsstormarna i Dreyfusaffären och kring domarna över Sacco och Vanzetti symboliserar sådana höjdpunkter; det är ingen tillfällighet att den ena av dessa moraliska kriser inträffade under löpan vid sekelslutet, den andra under den korta avspänningsperiod som kom några år efter det första världskriget.

Men är icke protester och kritiska kommentarer meningslösa, om de icke kan leda till en ändring i det förhållande mot vilket man reagerar? Här måste principiellt svaret bli nej. "En till synes maktlös opinion kan ge uppmuntran och därmed hjälp åt personer eller grupper som blivit omänskligt behandlade — detta gäller den svenska indignationen mot tyskarnas grymheter i Norge. Den kan i många fall på lång sikt medverka till åstadkommande av en ändring, även om det omedelbara resultatet blir helt negativt. Den innebär under alla förhållanden en aktivisering av moraliska krafter, vilkas styrka kan bli avgörande i framtida lägen. Hur skulle Europa vara beskaffat, om icke de fria folken under 1800-talet givit medkänsla och sympati åt de undertryckta nationerna?

En reaktion av denna art betecknas ibland som billig. Den är det också i jämförelse med verkliga personliga uppoffringar. Men den är det icke i jämförelse med den likgiltighet som under hänvisning till politisk realism förhåhar aktiviteten. Om denna inställning gäller i många fall de ord som Leo Mechelin i november 1904 nedskrev under förslen att anordna en protestaktion mot tsardömets finska politik: "Under en långvarig bana, som omfattat även statsmannaväv och diplomatiska uppdrag, har jag så ofta mött denna återhållsamma kyla, denna beräknande passivitet, villa inför genomsnittsmänniskor gäller såsom bevis för politisk klokhet. Jag har därvid funnit att dessa egenskaper nästan alltid varit ett yttre skal över politisk tarvlighet."

De frågor som här berörts hänger nära samman med de speciella relationerna mellan pressen i demokratiska och i totalitära stater. Dessa relationer skall därför diskuteras i en följde och sista artikel.

Herbert Tingsten

(Föregående artiklar i serien var införda den 19 och 22 maj.)

Nyktertetssällskapets representantförsamling har fått avslag på sin ansökan om statsbidrag för att bedriva nykterhetspropaganda bland estniska flyktingar här.

Representanter för sju länder deltar i luftpostkonferensen

Den franska gruppen på konferensen, fr. v. Edouard Allaz, Air France, Marcel Drouet och Gaston Calvel, båda postmän.

Från sju länder har postfolk och flygtrafikexperter samlats på Gillet till en konferens om luftpost med särskilt avseende på trafiken till Sydamerika. Annu så länge är det bara ett engelskt bolag som regelbundet flyger på denna rutt, men en rad andra bolag ämnar redan i sommar sätta i gång trafiken. Diskussionen skulle framför allt gälla tariffer för flygpost.

Den som kanske har det intressantaste att berätta under konferensen är Mr D. C. T. Bennet, vice flygmarskalk och representant för British South-American Airlines. Det är nämligen det första bolag som efter kriget fått en regelbunden flygförbindelse med Sydamerika. Sedan 1 januari i år går flygplan i två riktningar två gånger i veckan mellan England och Rio de Janeiro. Redan nästa år hoppas man kunna öka ut till tre gånger i veckan. Mr Bennet framhåller att man i hans företag är gynnasmt inställd till billiga taxor för luftpost, ty det är till fördel såväl för den brevskrivande allmänheten som för flyget, som då får ta så mycket mera post.

En grupp på tre franskmän deltar i konferensen, representanten för Air France Edouard Allaz, och två postmän, Marcel Drouet och Gaston Calvel. Flyget är statt i utveckling i Frankrike, berättar de. Nya linjer kommer i gång och nya planer smids. Nu har man förbindelse med huvudstäderna i de flesta europeiska länder utom Tyskland, Österrike och Rumänien. Länjer på Sydamerika, USA och Centralamerika förbereds, och så småningom öppnas rutten Paris–Saigon, som man hoppas kunna stricka ut så att den når viktiga platser i Kina. Fransmännen är glada över att vara här och har många ord att säga om Sverige och svensk hjälpverksamhet.

Bland de övriga deltagarna finner man representanter från Danmark, Finland, Norge, Holland och Sverige. Konferensens ordförande är överdirektör Gunnar Leger. Han hoppas att man på konferensen skall komma till en provisorisk överenskommelse mellan postförvaltningarna och representanterna för flygbolagen om flygtariffen för post.

Svensk industri i speciallexikon

I fem planerade band under namnet Sveriges industrilexikon skall i alfabetisk ordning beskrivas alla inom landet tillverkade industriprodukter på fem språk, svenska, engelska och tyska samt rubrikerna även på franska och spanska. I första bandet upptas 6.000 rubriker (3.000 definitioner) till 2.000 illustrationer, och inalles rör det sig alltså om 30.000 rubriker.

Det är Sohlmans förlag som kommer med denna boknyhet.

— Industrikretsar har länge önskat ett sådant verk, säger direktör Arne Sohlman, och nu sker en formlig inventering av svenska industrier. Det finns flera sin man vet om, alla kan inte nås, och vi är tacksamma om de ger sig tillkänna.

Rubriksystemet är löst så att man kan finna det sökta ordet utan att känna den exakta benämningen på varan tack vare dels samlingsrubriker (typ Pressar, Pumpar) för närbesläktade varor, dels kollektivrubriker (typ Servomekanismer, Kvarnellmaskiner) för alla varor som behövs för att utföra ett visst arbete eller för en viss branach. Alla tillverkare hittas också lätt med hjälp av nummer.

För den enhetliga terminologin samarbetar redaktionen med Tekniska nomenklaturcentralen liksom för normernas del Standardiseringskommissionens anvisningar skall följas.

Något liknande industriverk finns inte förut i världen, slutar direktör Sohlman, och vi hoppas det skall ge utlandet ett samlat intryck av den svenska industrins resurser.

Ingenjörerna Stig Kuhlemann (tidigare redaktör för Industritidningen Norden) och Carl Skånberg leder redaktionsarbetet.

FÖRMANSKURSER VID VERKSTADSINDUSTRIN.

Sveriges mekaniska verkstäders förbund kommer i likhet med föregående år under läsåret 1946—47 anordna kurser för utbildning av förmän och verkmästare för den mekaniska verkstadsindustrin. Kurserna pågår i fyra månader och förlägges med en kurs som börjar i slutet av augusti i Tekniska mellanskolan, och en kurs med början i mitten av januari 1947 i Eskilstuna yrkesskolor. Undervisningen omfattar lektioner, föreläsningar samt studiebesök vid industriella anläggningar.

Digert program för nytt utskott

Riksdagen har satt till ett sammansatt stats- och andra lagutskott, som skall behandla förslagen om dyrtidstillägg på folkpensioner m. m., om ändring i lagarna om barnbidrag och försäkring för olycksfall i arbete, om livräntetillägg i vissa fall för skada på grund av olycksfall i arbete m. m. samt om högre ersättningar enligt lagen om krigsförsäkring för enbordanställda.

Utskottets ledamöter är från första kammaren hr Bäckström (fp), Mannerskantz (h), Karlsson i Munkedal (e), Norman (s), Linder (s) och Löfvander (bf) samt från andra kammaren hr Eriksson i Stockholm (s), Rubbestad (bf), Mårtensson (s), Olovson i Västerås (s), Hagård (h) och Nilson i Eskilstuna (fp).

Utskottets ordförande är hr Norman (s) och vice ordförande hr Eriksson i Stockholm (s). Andra lagutskottets sekreterare, hovrättsfiskal Karl W. Modigh, tjänstgör som sekreterare.

Sprit och restaurangdans.

Bevillningsutskottet avstyrker en motion av hr Englund (fp) m. fl. och Sandberg i Böle (fp) m. fl., som begärt att 5 kap. 3 § rusdryckesförsäljningsförordningen skulle ändras så att det tydligt framgår att länsstyrelsen skall vara bunden av vad stadsfullmäktige eller kommunalfullmäktige beslutet när det gäller att ge tillstånd till spritutskänkning i samband med restaurangdans.

Utskottet finner visserligen skäl tala för motionärernas förslag, men hänvisar till det pågående utredningsarbetet inom nykterhetslagstiftningen.

De två huvudmotionärerna har reserverat sig för bifall till sitt förslag, under det att hr Yelander (h), Lövgren (s), Hagberg i Malmö (h) och Jonson i Frändesta (h) reserverat sig blankt beträffande utskottets motivering.

Lån till akademiker.

Regeringens förslag om lån med statlig kreditgaranti åt dem som tagit akademisk eller jämförlig examen förordas av statsutskottet. I anslutning till en motion av hr Malmberg i Skövde (fp) m. fl. anser utskottet dock att lånen skall kunna utlämnas även av Allmänna folkskollärareföreningens kreditkassa.

ATOMFÖREDRAG PÅ INGENJÖRSKONGRESSEN.

Det tredje nordiska ingenjörsmötet öppnas på måndagen, och redan nu har ett stort antal deltagare anlänt. På lördagsmorgonen kommer den första finska kontingenten om 70 man, och resten anländer på söndagsmorgonen. Samtidigt kommer norrmännen — ett par hundra man, och vid 11-tiden på söndagsförmiddagen väntas danskarna till Nybrokajen. Allt som allt väntas 1.000 deltagare.

På fredagen var konferensens funktionärer, ett hundratal svenska ingenjörer, i full aktion på mötesbyrån på Teknologföreningen. Ett intressant tillägg till mötesprogrammet har tillkommit — ett föredrag om atomenergins frigörelse av professor John Tandberg. Konferensen behandlar också så högaktuella ämnen som reaktionsplan och radar.

Skidvecketågen av Föreningen Norden i Värberg har beslutat att som nordiska broderorter uppta Hadersiev i Danmark, Lillehammer i Norge och Nyslad i Finland. Med Hadersiev planeras bl. a. ett omfattande idrottsutbyte, som torde kunna påbörjas redan till sommaren.

FRITZES
Kungl. Hovbokhandel

En bok till Mors dag

FREDSGATAN 2
Tel. Nammarop. Stockholm.

DAGENS NYHETER
Lördagar:

Huvudkontoret	kl. 9 - 15
Kassan	kl. 9 - 14
Telefonannonser	kl. 9 - 16
Annons- och prenumerationskontoren: Tegelbacken, Stureplan, Sct Eriksplan och Medborgarplatsen	kl. 9 - 17

Prenumerationsärenden pr telefon mottas dock endast till kl. 15.

Efter ovan angivna tider mottar faktorskontoret (Tegelbacken) mellan kl. 18.30 och 22 för nästkommande måndagsutgivningsdag avsedda familjeannonser samt annonser om förlorat och tillvarataget, dock icke pr telefon.

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.